

Specialudredning
og specialrådgivning
til børn og unge
med kombineret
syns- og høretab

CENTER FOR DØVBLINDHED OG HØRETAB
– i gode hænder

Specialudredning og specialrådgivning til børn og unge med kombineret syns- og høretab

I denne pjece kan du læse en kort præsentation af, hvad den landsdækkende Konsulentfunktion for døvblinde tilbyder børn og unge med forskellige former for kombinerede syns- og høretab. Konsulentfunktionen er en del af Center for Døvblindhed og Høretab (CDH), som fysisk ligger i Aalborg, men konsulenterne arbejder i hele landet.

Konsulentfunktionen har tæt tilknytning til praksis på CDH, som er specialiseret i bosteder, undervisning og dagtilbud for børn, unge og voksne med medfødt døvblindhed. Centret har gennem mange år opbygget en stor ekspertise i forhold til det kombinerede sansetab og de helt særlige konsekvenser, som sansetabet har for barnet eller den unge. Den viden, Konsulentfunktionen formidler, er derfor højt specialiseret.

Det er omkostningsfrit at benytte sig af Konsulentfunktionens ydelser, og alle kan henvende sig til Konsulentfunktionen.

Konsulentfunktionen er landsdækkende leverandører til Socialstyrelsen/VISO-KaS området, som har ansvaret for koordination af de mest specialiserede områder. Læs mere om VISO-KaS på Socialstyrelsens hjemmeside:
<https://socialstyrelsen.dk/viso/kas/om-kas>

Målgrupper

Konsulentfunktionens ydelser er målrettet:

- Børn og unge (0-17 år) med medfødt døvblindhed.
Medfødt døvblindhed er en funktionsnedsættelse, som er opstået, før et sprog er udviklet. Døvblindheden består af kombineret syns- og hørenedsættelse i så alvorlig grad, at de nedsatte sanser ikke kan kompensere for hinanden.
- Børn og unge (0-17 år) med mistanke om funktionsnedsættelsen medfødt døvblindhed.
- Børn og unge (0-17 år) med funktionsnedsættelsen erhvervet døvblindhed.
Erhvervet døvblindhed er en funktionsnedsættelse, som er opstået, efter at barnet eller den unge har udviklet et sprog. Funktionsnedsættelsen består af kombineret syns- og hørenedsættelse i så alvorlig grad, at de nedsatte sanser hver isæt ikke kan kompensere for hinanden.
- Børn og unge (0-17 år) med mistanke om funktionsnedsættelsen erhvervet døvblindhed.
- Børn og unge (0-17 år) med progredierende syns- og hørenedsættelse.

- Forældre og pårørende til børn og unge med døvblindhed.
- Fagpersonale med tilknytning til børn og unge med døvblindhed (lærere, pædagoger, PPR-konsulenter m.fl.)

Konsulentfunktionen arbejder helhedsorienteret for at støtte udviklingen af barnets eller den unges kommunikation og samspil med omverdenen, orientering, informationstilgængelse og social deltagelse. Derfor er forældre og andre pårørende samt fagpersoner med tilknytning til barnet eller den unge også målgrupper for funktionens ydelser.

Ydelser

Udredning

Formålet med et udredningsforløb er at afdække, om barnet eller den unge tilhører målgruppen for Konsulentfunktionens ydelser. Hvis barnet eller den unge tilhører målgruppen, vil specialrådgivning naturligt følge efter.

Vi tilpasser udredningsforløbet individuelt til hvert enkelt barn eller ung. I forløbet vil specialrådgivning altid være implementeret. Det kalder vi en dynamisk udredning. Forløbet kan vare op til seks måneder. Vi har et netværksfokuseret udredningsforløb, hvilket vil sige, at forældre, de nære professionelle relationer og/eller andre dele af netværket omkring barnet eller den unge alle er vigtige deltagere.

I udredningen kan indgå et observationsforløb af op til tre dages varighed. Dette kan foregå på CDH i Aalborg, hvor specielle indretninger og hjælpemidler er til rådighed. Her er også mulighed for at trække på tværfaglige specialister såsom fysioterapeut, ergoterapeut, audiologisk konsulent, synskonsulent, psykolog m.fl. Der kan også afholdes observationer i barnets nærmiljø med begrænset deltagelse af vores tværfaglige specialister.

Udredningsforløb afsluttes altid med en rapport, som fremlægges for det samlede netværk.

Vi benytter os bl.a. af følgende metoder:

- Gennemlæsning af sagsakter og journaloplysninger
- Indhentning af oplysninger fra barnet/den unges nærmiljø
- Funktionelle tests af syn
- Funktionelle tests af hørelse
- Udredning af sansernes samspil
- Udredning af motorik
- Observation af kropslige strategier
- Dansk Pædagogisk Udredningsmetode
- Udredning af samspils- og kommunikationskompetencer og potentialer
- Rådgivning til nærmiljø om sansetabet
- Rådgivning til nærmiljø om kropslige strategier og tilgange
- Rådgivning om sproglig tilgang via tale og/eller tegn
- Neuropsykologiske tests
- Samspilslege
- Videooptag
- Videoanalyse

Specialrådgivning

Formålet med rådgivningen er at vejlede barnet og barnets miljø i at få tilrettelagt kommunikation, omgivelser, social deltagelse og informations-tilegnelse, så det matcher barnets brug af sanser.

Vi tilrettelægger specialrådgivningen individuelt i samarbejde med barnet eller den unge, forældre, pårørende og det faglige netværk omkring barnet eller den unge. Rådgivningens indhold tager udgangspunkt i emner, som fastlægges gennem en gensidig problemafløring og forventningsafstemning, hvor vi fastlægger blandt andet mål, indhold og form.

Rådgivningen foregår i barnets eller den unges nærmiljø, og den tager afsæt i en systemisk, narrativ og holistisk tilgang, hvor vi ser på det hele menneske og relationerne til omverdenen.

Vi rådgiver bl.a. om:

- Døvblindhed og følgerne af den særlige funktionsnedsættelse
- Udvikling af samspil og kommunikation, som tilrettelægges ud fra sansetabet
- Barnets eller den unges kropslige og kommunikative udtryk
- Optimering af fysiske rammer (f.eks. lyd, lys, mobility mv.)

- Sproglig udvikling, som tilrettelægges ud fra sansetabet
- Mestringsstrategier i forhold til det dobbelte sansetab
- Overgange i barnets opvækst: Hjem/dagtilbud, dagtilbud/skole mv.
- Overgange fra en aktivitet til en anden
- Barnets trivsel og håndtering af stress, når ressourcerne bruges til at mestre sansetabet
- Kompetencer og begrænsninger i forhold til kognition, opmærksomhed, indlæring og bearbejdning af indtryk.

I specialrådgivningen bruger vi bl.a. videoanalyse, observation, Dansk Pædagogisk udviklingsprofil, sanseprofil, funktionelle tests mv.

Specialrådgivningen vil oftest være fortløbende, men mindst en gang om året evaluerer vi, hvordan det er gået i den forgangne periode, når vi udarbejder en årsrapport. Rapporten indeholder også forslag til fremadrettede indsatser. Vi sender rapporten til forældremyndighedsindehaver, den kommunale myndighed og de professionelle omkring barnet eller den unge.

Temaoplæg

Konsulentfunktionen tilbyder desuden oplæg om en række relevante temaer til personalegrupper eller familien omkring det enkelte barn eller den enkelte unge. Oplæggene kan fokusere på eksempelvis taktile strategier, CHARGE, Usher, taktilt tegnsprog mv.

Kursusvirksomhed

CDH udbyder basiskurser og grunduddannelser i døvblindhed. På CDHs hjemmeside kan man se, hvilke kurser der udbydes. Du kan også kontakte konsulentfunktionen, hvis du ønsker kurser, som ikke p.t. bliver udbudt.

Vidensarbejde

Konsulentfunktionen har til opgave at indsamle, udvikle og formidle viden om døvblindhed. Vores

medarbejdere deltager bl.a. på nationale, nordiske og internationale konferencer, i faglige netværk og i udviklingsprojekter, som skaber ny viden om målgruppen, metoder og indsatser. Vi bruges også til at formidle viden i nationale, nordiske og internationale sammenhænge.

Materialeproduktion

Konsulentfunktionen for døvblinde har til opgave at udvikle og producere særligt tilrettelagte undervisnings-, informations- og vejledningsmaterialer. Opgaven varetages primært gennem Materialecentret på CDH, som udgiver publikationer til brug på dagtilbud, skole og voksenundervisningsområdet.

Materialecentret har sin egen hjemmeside: www.matcen.dk

Henvendelse om udredning og rådgivning

Kommuner kan søge udredning og rådgivning hos Konsulentfunktionen. Konsulentfunktionens ydelser er uden udgift for borger og henvender. Vi yder dog ikke tolkebistand.

Forældre, professionelle og netværket omkring barnet eller den unge med kombineret syn- og hørenedsættelse kan søge rådgivning hos Konsulentfunktionen. Konsulentfunktionens ydelser er uden udgift for borgeren og henvender. Vi yder dog ikke tolkebistand.

Henvendelse om udredning og eller rådgivning kan ske ved at udfylde henvendelseskema på <http://cdh.rn.dk/da/Fagprofessionelle>

Vi minder om persondataloven og beder professionelle aktører huske at indhente samtykke inden henvendelse.

Man er altid velkommen til at kontakte Konsulentfunktionen ved spørgsmål:

Henriette Hermann Olesen,
afdelingsleder for Konsulentfunktionen
Tlf: 20 15 03 38
Mail: henriette.olesen@rn.dk

Eller Center for Døvblindhed og Høretab
Tlf. 97 64 72 00
cdh@rn.dk

Lovgrundlag

*Lov om Social Service Lov nr.722 af 25.6 2014
vedr. opfølgning af evaluering af kommunalreformen
vedrørende det mest specialiserede socialområde og
den mest specialiserede specialundervisning m.m.
Socialstyrelsen/VISO-KaS har til ansvar at tilvejebringe
specialrådgivningsydelser til den mest specialiserede
indsats på området.*

*Ydelserne tilvejebringes igennem et leverandør-
netværk, som på døvbindeområdet omfatter
Center for Døvblindhed og Høretab www.cdh.rn.dk
og www.facebook.com/dh.rn.dk*

*Specialrådgivningen omfatter ikke juridiske spørgsmål
eller vurdering af kommunale beslutninger.
Rådgivningen er vejledende, og kommunerne har ikke
pligt til at følge den rådgivning, specialrådgivningen for
børn med døvblindhed giver.*

CENTER FOR
DØVBLINDHED OG HØRETAB

Kollegievej 1

9000 Aalborg

www.cdh.rn.dk

facebook.com/cdh.rn.dk

Tlf. 97 64 72 00

cdh@rn.dk

Juni 2018

Center for Døvblindhed og Høretab er et lands- og landsdelsdækkende helhedstilbud for børn, unge og voksne med døvblindhed eller høretab.

Konsulentafdelingen for døvblinde dækker udredning og rådgivning i hele landet uden udgift for modtagerne.

